	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	10/6-34
		Датум:
		15. 10. 2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

<p>I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:</p> <p>1. Састав комисије:</p> <p>1. Др Зоран Јевтовић, ред. проф.</p> <p>2. Др Зоран Јовановић, ред. проф.</p> <p>3. Др Зоран Арачки, доцент</p> <p>2. Одлука Већа за новинарство број 10/6-9 од: 18.05.2015.</p>
<p>II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:</p> <p>1. Име, име једног родитеља, презиме:</p> <p>_____ Милена (Зоран) Милошевић _____</p> <p>2. Година уписа на мастер академске студије</p> <p>2013/2014.</p> <p>3. Назив студијског програма:</p> <p>Мастер академске студије новинарства</p>
<p>III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:</p> <p><i>Манипулисање ТВ сликом у ратним сукобима</i></p>

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад „Манипулисање ТВ-сликом у ратним сукобима“, кандидаткиње Милене Милошевић, теоријско-аналитички истражује манипулативне технике и методе савремених друштвених конфликта, посебно коришћених у све чешћим ратовима у трансформисаном геополитичком окружењу. Ауторка исправно уочава како се са конвергенцијом комуникационих технологија и новим приступима креирању безбедносних пракси мењају и редизајнирају технике манипулисања јавним мњењем. За разлику од традиционалних техника завођења маса снагом речи и штампе, данас је најприсутнија психолошка обрада свести скривена у сферама тзв. „меке моћи“ дистрибуиране посредством визуелних слика. Она се реализује медијским наметањем прецизно креираних слојева значења, вредносних судова, мисаоних образаца и појмовних категорија, што се навођењем конкретних примера у раду и доказује. Тако настаје медијацентризам као облик продуженог идеолошког, обавештајног и психолошког деловања у којем се коришћењем симболичких ресурса моделује шира јавност.

Поред уводног дела (сажетака и увод) и закључних разматрања, рад обухвата две тематске целине: теоријско-методолошку и емпиријску. У оквиру њих разрађено је више теоријских поставки о појмовима манипулације, пропаганде, медија, посебно телевизијских слика, као и конфликта као неизоставних пратилаца савременог живљења. Једно поглавље посвећено је теоријско-методолошком оквиру истраживања, при чему је на квалитетан начин представљен предмет истраживања, са циљевима и друштвеним доприносом. Централни део текста односи се на емпиријску анализу карактеристичних манипулативних техника, што читавом раду даје квалитетну истраживачку димензију. Обим од скоро 90 страница (са литературом и изворима са интернета) у потпуности задовољава стандарде овакве врсте академског рада!

1) У теоријско-методолошком делу рада дефинисани су предмет и циљеви истраживања, са прецизним теоријским еспликацијама и формулацијом проблема и уз понуђен хипотетички оквир, укључујући методе и технике које су коришћене током анализе. Методолошки поступак је у свему испоштован. Кандидаткиња прецизном теоријском елаборацијом показује владање савременом литературом, при чему истиче и своје појмовне опсервације, чиме читав рад добија на самосталности. Кључни појмови (*манипулација, пропаганда, телевизијска слика, медији, конфликти*) су добро објашњени, тако да у даљем

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/6-34

Датум:

15.10.2015.

разматрању садржаја нема лингвистичких дублета или термиолошког неразумевања. „Савремени ратови прво се воде у људској свести посредством медија,“ констатује ауторка, истичући како се каузално са идеолошком поларизацијом број конфликта повећава. Следе два значајна поглавља која се суштински разликују, али међусобно итекако, допуњују: Појам и технике манипулације, које се састоји од неколико потпоглавља: 1) Пропагандне технике; 2) Телевизија и телевизијска слика; 3) Појам медија; 4) Конфликти – класификација и узроци. Друго поглавље насловљено је са: Историјски преглед телевизијских манипулација у ратовима и такође, има више потпоглавља: 1) Анализа телевизијских манипулација у савременим ратовима – Рат у Авганистану – патриотски медији; 2) Ноћна рација у Нарангу; 3) Рат у Ираку – прва лаж у служби рата; 4) Спашавање редова Линча; 5) Рат у Либији – лидер кампања; 6) Силовање жена као оружје; 7) Убијање цивила; 8) Рат у Сирији – деловање на емоције; 9) Масакр у Хули; 10) Сиријски дечак – херој; 11) Рат на истоку Украјине – информациони рат... Сва наведена потпоглавља илустрована су фотографијама и визуелним прилозима, чиме се доказује емпиријска поузданост истраживања јер демистификује традиционалне манипулативне технике.

У првом поглављу које у релевантној мери појашњава теоријско полазиште кандидаткиње, на самом почетку истиче се како: „комуникација у глобалној заједници успоставља везу, дељење и пренос информација...“. али и да се она „најефектније успоставља визуелним путем, знаковним системом, гласом, музиком, што значи да креирањем медијских слика можемо представљати стварност“. Исправним запажањем да је „манипулација ТВ сликом често пропагандно средство које користе политичке елите како би контролисале токове друштвених догађаја, управљале јавностима и контролисале могући штетни ПР,“ кандидаткиња Милошевић указује на предмет даљег интересовања јер се слика обраћа емотивној људској страни, потискујући рацио, чиме спречава објективне посматраче да виде ширу перспективу и истину догађаја које медији приказују. Добро уочавајући дубоке промене у сфери медијског власништва у којој је дошло до укрупњавања, она констатује да „моћ медијске индустрије није само у профиту“ јер информација није роба која доноси зараду, већ и „симболички производ који брине о специфичном социјалном квалитету. Тако се стигло до парадокса глобализма: са све већим бројем медијских канала

свет је све мање обавештен, док истина постаје све удаљенија!“

У фокусу интересовања налази се телевизијска слика, јер како се тврди „оно што је виђено оком камере и измонтирано преноси се јавности као стварност. Што се човек више препусти сугестивности слике, то је подложнији разним облицима манипулације и пропаганде...“ У савременом друштву конфликти се све више производе или одвијају праћени утицајним медијским сликама чиме се скреће пажња јавности, док се поводи креирају, почев од кршења људских права, политичког обрачунавање са идеолошким противницима, до физичке репресије или изазивања хуманитарних катастрофа. Телевизија као визуелни медиј воли слике насиља јер тако повећава сопствену гледаност, али при томе често жртвује етичност и професионалност, заводећи обичног гледаоца сугестивношћу понуђеног садржаја!

Пропаганда у конфликтним ситуацијама представља сложен процес различитих медијских техника и метода које циљају на човекову свест и емоције. Образлажући настанак и појаву гласина, дезинформација, лажи, спинова, полуинформација и сличних манипулативних производа, Милена Милошевић уочава како се се снага таквих манипулација увећава истовременим појављивањем у онлајн медијима и на друштвеним мрежама, уз сензационалистичке наслове који почињу са великим словима „шокантно“ или упозорењем да се ради о „јаким призорима“. Креатори оваквих прича рачунају на људску знатижељу, која готово увек превлада. Критичка дистанца се губи, а све што је сервирано усваја се као коначно и истинито! Технике шокирања јавности, праћене прљавим триковима, трансфером значења, демонизацијом, манипулаторским кадрирањем, лажним сведочењима, лидер кампањом и сличним акцијама, аудиторијум плански скрећу у подручје манипулативности, што током ратова може бити одлучујуће за придобијање јавног мњења.

Посебан део истраживања чини анализа карактеристичних примера медијских манипулација у ратним ситуацијама. Телевизија је први пут показала важну улогу током рата у Вијетнаму, јер је већ била присутна у готово сваком америчком дому. Репортерима је било дозвољено да слободно извештавају са ратишта, па су се нецензурисани извештаји преносили свакодневно. Од тог тренутка, амерички приступ извештавању са ратних терена драматично се мења, што овај рад кроз наредне примере и доказује. Рат који смо први пут гледали уживо десио се такође, под америчком палицом, нешто касније у Ираку. Овај рат је тему посебно занимљив јер су се САД у потрази за подршком јавног мњења користиле фалсификованим извештајима, лажним сведочењем, лидер кампањом и техником прве лажи. Поучена лошим искуством из Вијетнамског рата, власт је решила да контролише све што се емитује у медијима, мислећи да ће истина остати вечито скривена. Управљање

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/6-34

Датум:

15. 10. 2015.

информацијама, западни менаџери кризних ситуација виде као предуслов за њихово успешно окончање. У раду следи низ примера пропагандних утицаја на различитим странама света, повезаних жељом да се манипулисањем телевизијским сликама придобије подршка глобалног мњења.

У закључним разматрањима потврђена је почетна хипотеза по којој је телевизијска слика због своје сугестивности корисна за манипулисање! Уочавајући фасцинацију ТВ-сликом као друштвеним феноменом који током кризних стања блокира критичко расуђивање, ауторка констатује да медији у ратовима имају задатак хомогенизације маса, за чије потребе свакодневно производе наручена мишљења и уверења. Предмет истраживања показао је како телевизијска слика својом визуелношћу утиче на емоције аудиторијума, ангажује јавно мњење да заузме нечију страну, најчешће ону која има моћније глобално медијско оружје. Манипулатори су свесни да они који управљају симболима, управљају и појмовима који опредељују јавност, закључује кандидаткиња. Пропагандни обрачун се сели у сајбер заједницу, па је на пример, Јутјуб преплављен снимцима једне или друге зараћене стране који служе као докази о зверствима и једних и других. „Свет схвата да се под плаштом слободног тржишта информацијама одвија стратешки лукава, камуфлирана борба за глобалним јавним мњењем, јер велике, интернационалне медијске компаније нудећи савршено дизајниране, пропагандно обрађене и чудесно заводљиве слике догађаја, појава и процеса који се можда никада нису ни догодили освајају нове просторе. У том међусобном надметању нестаје истина, док квалитет и број манипулација расту, угрожавајући новинарску етику, али и демократију уопште!“

Рад садржи 41 библиографску јединицу, домаћих и страних аутора, као и значајан број интернет извора.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад „„Манипулисање ТВ-сликом у ратним сукобима““ кандидаткиње Милене Милошевић на адекватан теоријско-методолошки приступ анализира сложен и захтеван проблем манипулација у кризама, конфликтима и ратовима, што поред области комунологије и теорије медија и политичког маркетинга захтева и одређена знања из области политичких наука, конфликтологије, менаџмента кризних ситуација, социологије, геополитике, етике и сродних друштвених дисциплина. Рат као најкомплекснији вид конфликта изазива велику пажњу јавности и потребу грађана да се о њему информишу. Одговорност медија да не постану ратнохушачки, односно да се не изгубе у лавини интереса извештавајући истинито и објективно је велика и многи под притиском новца лако склизну у оруђе манипулације и пропаганде. Теоријско утемељење рада стога развија мултидисциплинарни приступ у смислу поимања специфичности извештавања у кризним ситуацијама и сугестивности телевизијске слике на недовољно информисани аудиторијум.

Кандидаткиња је пошла од спознаје да је телевизија као свеprisутан аудио-визуелни медиј изузетно погодна за манипулисање великим бројем људи. Истраживањем које је обавила на примерима пет држава испитивала је манипулативне технике и вештине, перцепције јавности и сазнања о пропагандном утицају манипулативних садржаја. Временски период, који се посматра у раду, поклапа се са добом развоја телевизије као масовног медија, али и са ширењем савремених комуникационих техника које снагом глобалног дистрибуирања сигнала и технолошке перфекције естетизују стварност.

Велику доступност информација обични људи данас све више доживљавају као бремене и не успевају да се снађу у преобиљу информација, па су тако и склонији манипулативним и пропагандним утицајима. Ауторка истиче како је у комуникационој пракси на делу информационо преоптерећење или *information overload* који “подразумева човекову неспособност да из огромне количине информација извуче потребно знање“, па кроз закључна разматрања нуди конкретан друштвени допринос у настојањима да грађане претвори у активне учеснике демократских процеса.

1. ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је полазећи од предмета, циљева и задатака истраживања, на основу примера из пет анализираних ратова (Авганистан, Ирак, Либија, Сирија, Украјина), али и

разматрањем карактеристика конфликта у прошлости закључила да је телевизијска слика због своје сугестивности корисна у бројним манипулативним техникама које као задатака имају завођење јавног мњења. Телевизија као визуелан медиј једина нуди гледаоцима привид комшијске блискости захваљујући којој сви подаци постају „наши“, што обезбеђује већи степен поверења током гледања. То је примарни мотив у опредељивању уредничких тимова за садржај информативних пакета у којима малограђанска радозналост има примат у односу на глобалну обавештеност.

Само телевизијски спектакл има моћ нуђења слика бескрвног рата, сулудих војних авантура које се често трагично завршавају, али да ли ће аудиторијум видети материјалну стварност или њен привид зависи од креатора тв-слика. Анализом карактеристичних примера потврђена је хипотеза да су разлози за отпочињање и распиривање ратних сукоба често производи медијских манипулација. Слика мајнстрим медија снажно обликује перцепције грађана, често мењајући таргетирано мишљење и сагласност сугестивношћу спретно креираних пропагандних слика.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Милена Милошевић је у мастер раду, кроз сложену и обимну теоријску и емпиријску анализу успешно заокружила методолошку целину рада. Анализом садржаја бројних телевизијских слика у ратним ситуацијама, кроз историјско-компаративан приступ, али и метод посматрања, она је потврдила манипулативну моћ ТВ слике која својом сугестивношћу и значењем у великој мери обликује перцепције јавности. Мултидисциплинарном обрадом теме, методолошки поступно, систематично и прегледно, ауторка показује како тежња да се овлада другима током ратних сукоба неосетно води опасности да и сами променимо наш корпус знања, несвесно цензуришући податке који не одговарају сопственој пројекцији правде и ситине. Отуда телевизија све више постаје отуђена сила која нудећи сегменте реалног искуства обликује пропагандне слике у свим сферама живљења. Рад показује како је стваралачки чин често сугерисан дневно-политичким интересима, чиме се угрожава етичка димензија новинарске професије! Телевизијским завођењем и манипулацијама кроз бројне технике и вештине пропагандног деловања сугеришу се колективне представе, појмови, идентитети и културолошки обрасци, циљајући

на креирање заједничке свести која се екстремно може развијати до стања опчињености, беса или сукоба. Оцена ауторке да су „временом глобални медији постали најјаче оружје у рукама модерних ратника“ указује да је квалитетном анализом садржаја самостално интерпретирала добијене резултате, показујући добро владање овом комуниколошком категоријом!

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

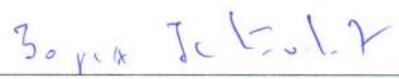
Мастер рад „Манипулисање ТВ-сликом у ратним сукобима“ урађен је у потпуном складу са образложењем наведеним приликом пријаве теме и садржи све битне методолошке елементе. Рад мултидисциплинарно, теоријски релевантно и комуниколошки одговорно појашњава сугестивну моћ екранске културе и њен преовлађујући значај у конструкцији убеђујуће симболичке парадигме којом се врши утицај на јавно мњење и представља самостално дело. Комбиновањем теоријских категорија са емпиријски богатим, концизним и актуелним примерима ТВ манипулација ауторка је укрштала теорију и праксу, нудећи синтетички оквир који је у целини усклађен са задацима који су постављени на почетку истраживања.

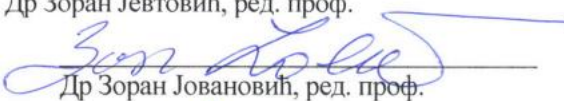
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

На основу образложене оцене тезе Комисија предлаже да се мастер рад: „Манипулисање ТВ-сликом у ратним сукобима“, Милене Милошевић прихвати и кандидаткињи одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Зоран Јевтовић, ред. проф.

Др Зоран Јовановић, ред. проф.

Др Зоран Арацки, доцент